

Александар Дима

БАЈКЕ

Избор и превод с француског
Ранко Рисојевић

ODYSSEUS

Наслов оригинала

Alexandre Dumas

CONTES POUR LES ENFANTS (1838–1860)

La bouillie de la comtesse Berthe, L'homme sans larmes,
L'égoïste, Le roi des taupes et sa fille, Le roi des quilles,
Pierre et son oie, Tiny la vaniteuse, La jeunesse de Pierrot

Copyright © Odysseus, 2022.

Едиција: *Шайаї шуме*

Ова публикација, у целини или у деловима, не сме се умножавати, прештамповати нити преносити у било којој форми и било којим средством, без дозволе издавача.

Илустрације: Bertall (1820–1882)

Садржај

Медна каша грофице Берте	7
Човек без суза	63
Себичњак	83
Краљ кртица и његова ћерка	99
Куглаш хвалисавац	119
Петар и његова гуска	148
Мрвица уображеница	173
Пјероова младост	190
<i>Авантјуре ѿод ѿлашћом средњовјековља . 273</i>	

МЕДНА КАША ГРОФИЦЕ БЕРТЕ

ПРЕДГОВОР

На почетку, децо моја, морам вам рећи да сам донекле видео света, и као такав путник вероватно ћу једног дана написати *Робинзона*. Он свакако неће достићи вредност онога што га је написао Данијел Дефо, али ће засигурно бити бољи од свих оних који су у међувремену написани.

И тако, на једном од тих хиљада и хиљада путовања о којима сам вам раније причао, био сам на пароброду који је пловио узводно старом Рајном, како је Немци зову, и уз мапу и водич на столу пратио сам погледом све оне прелепе дворце којима је време – да употребим израз једног нашег пријатеља песника – обрушило круниште у реку. Појављивали су се преда мном, говорећи ми о својој, више или мање песме достојној прошлости. Онда сам, на своје

запрепашћење, угледао један чијег имена уопште није ни било на мојој мапи. Као и више пута после Келна, сазнавао сам имена двораца и власника захваљујући извесном господину Ташенбурху, рођеном 1811. године, то јест исте године кад и овај несрећни краљ који никада није видео своје краљевство. Тај коме сам се обраћао био је мали човек, који је почесто показивао четвртасту дугачку књигу испуњену стиховима и прозом, а превртао ју је чим би му неко пришао. Питао сам га који је то дворец.

Размишљао је на тренутак па рекао:

– Овај дворец је замак Витсгав.

– Можемо ли знати коме је припадао?

– Наравно. Припадао је породици Роземберг, а када се претворио у руину, у XIII веку, обновили су га гроф Осмонд и грофица Берта, његова жена. Тај подухват је окончан заиста јединственом традицијом.

– Којом?

– О, то вам не би било забавно, прича за децу.

– Доврага, драги господине Ташенбурх, вама баш брзо досади. Ах, држите да ме ваша легенда не би забављала зато што је то дечија прича. Е па чекајте само.

Извадио сам из џепа врло лепо повезану књижицу и показао му је, а у њој су биле *Црвенкаја*, *Мајарећа кожа* и *Плава ијшица*.

– Шта кажете на ово?

– Кажем – одговорио је озбиљно – да су ове три приче једноставно три ремек-дела.

– Онда вас ништа не спречава да ми испричате своју легенду.

МЕДНА КАША ГРОФИЦЕ БЕРТЕ

– Не, јер видим да ће бити упућена особи која ће умети да је цени.

– Али као што знате, у бајци – јер претпостављам да је ваша легенда бајка или тако некако...

– Тачно.

– Добро, у бајци, наслов је и те како важан. Погледајте ове лепе наслове: *Црвенкаја*, *Мајарећа кожа*, *Плава ијица*.

– Добро, мој наслов мени није ништа мање занимљив.

– А то је?

– *Каша грофице Берте*.

– Драги мој господине Ташенбурх, вода ми је пошла на уста.

– У том случају, послушајте.

– Слушам.

И он поче овако:

КО ЈЕ БИЛА ГРОФИЦА БЕРТА

Једног давног дана храбри витез по имену Осмонд од Роземберга изабрао је лепу девојку по имену Берта за своју жену. Берта се, сигуран сам, није могла поредити са великим дамама нашег времена, иако је својом племенитошћу била равна и најплеменитијој. Говорила је само добри стари немачки, није умела да пева на италијанском, није читала енглески и није плесала ни галоп, ни валцер, нити полку. Али, с друге стране, била је добра, нежна

и саосећајна, и помно је бдела да ничим не замути огледало свог угледа. И када је обилазила своја села, није то чинила у нарочито елегантној кочији са кавалирским шпанијелом на предњем седишту, већ пешице, с врећом са милостињом у руци. Бог ће вас наградити, говорили су захвалним гласом какав старац, удовица или сиротица. Њој је то било милозвучније од најмелодичнијих балада најпознатијег минезингера. Те су баладе понекад, међутим, плаћали златницима исти они који су одбијали да уделе бакрењак сиромашу који напола го дрхти на путу с подераним шеширом у руци.

ПАТУЉЦИ ЗВАНИ КОБОЛДИ

Тако су благослови читаве земље пали на БERTУ и њеног мужа као слатка роса среће. Пожњевена злаћана жита покривала су њихова поља, огромни гроздови ломили су чокоте винове лозе, а ако би неки црни облак натоварен тучом и муњом напредовао према њиховом замку, невидљиви ветар би га истог часа погурао према кући каквог злог племића, на коју би се стуштио и истресао.

Ко је одувао црни облак и ко је штитио имања грофа Осмонда и грофице Берте од грмљавине и града? Рећи ћу вам.

То су чинили патуљци из замка.

Треба да знате, драга моја децо, да је некада у Немачкој постојала раса добрих малих духова, која

је, нажалост, нестала. Највећи су били једва шест палаца високи. Звали су се Коболди. Ови добри мали духови, стари колико и свет, посебно су воле-ли дворце чији су власници, према Божјем дару, били добри. Мрзели су зле, кажњавали су их ситним пакостима по сопственој величини, док су, напро-тив, свим својим моћима које су обухватале све при-родне силе, штитили оне којима их је приближила њихова изврсна нарав. Зато су ови патуљци, који су од памтивека живели у замку Витсгав и упознали њихове очеве, претке и прапретке, посебно волели грофа Осмонда, као и грофицу БERTУ. Они би сво-јим дахом одували сваки облак натоварен тучом и муњом далеко од њихових благословених области.

СТАРИ ЗАМАК

Једног дана Берта је мужу рекла:

– Драги мој господару, наш дворац нагриза зуб времена, и прети да се претвори у рушевину. Нисмо више безбедни у овом трошном дворцу, и мислим, ако сте сагласни, да би ваљало саградити друго боравиште.

– Не бих ништа више пожелео – одговорио је витез – али једно ме брине.

– Шта?

– Иако их никада нисмо видели, верујем да сте чули за оне добре Коболде који живе под темељима нашег дворца. Мој отац је чуо од свог деде, који је

наследио причу од једног од својих предака, да су ти мали духови благослов дворца. Можда су они створили одређене навике у овој старој кући. Ако бисмо их кињили и узнемиравали толико да нас напусте, можда би и наша срећа отишла с њима.

Берта се сложила с овим мудрим речима, и она и њен муж одлучише да живе у дворцу таквом какав је, радије него да непотребно узнемиравају добре мале духове.

ИЗАСЛАНСТВО

Следеће ноћи, грофица Берта и гроф Осмонд лежали су у свом великом кревету с балдахином који су подупирала четири увијена стуба, кад зачуше звук налик на мноштво малих корака који им се приближавају из правца салона. У истом тренутку врата спаваће собе су се отворила и они видеше како им долази изасланство патуљака о којима смо управо говорили. Изасланик на челу поворке био је богато обучен по моди тог времена. Носио је крзнени огртач, баршунасти капут, панталоне у две боје и мале несразмерно зашиљене ципеле. О боку му је био мач од најфинијег челика, а његов држак од једног јединог дијаманта. Уљудно је држао у руци своју малу капу украшену перима. Прилазећи постељи двоје супружника, који су запањено посматрали, упути им ове речи:

МЕДНА КАША ГРОФИЦЕ БЕРТЕ

Једна вест стиже до нас
Да би будућност била лака
Сада је куцнуо прави час
За обнову вашег замка.

Да, то је добро, он је стар.
Темељи му подлокани.
Влага му је обична ствар
Такви су вам сви сад дани.

Нека се стари двор сруши,
Нови ће бити лепши у свему.
Преци су нам сви у души,
Становаћемо сви у њему.

Гроф Осмонд се толико запрепастио да није био кадар протиснути ни реч, већ је само пријатељски махнуо, али изасланик се задовољио овом љубазношћу и повукао се након што је свечано поздравио двоје супружника. Сутрадан су се гроф и грофица пробудили веома задовољни. Велика препрека је била отклоњена. Захваљујући пристанку својих добрих малих пријатеља, Осмонд је позвао вештог градитеља, који је истог дана, након што је осудио стари дворцац на рушење, наложио својим људима да се лате посла. Док су једни вадили нови камен из каменолома, други су обарали велике храстове за носеће стубове и јеле за попречне греде. За мање од месец дана стари дворцац је сравњен са земљом. А како је нови дворцац могао бити изграђен, према

мишљењу самог градитеља, тек за три године, гроф и грофица су се повукли у малу сеоску кућу коју су имали у близини свог некада лепог поседа, да сачекају тај рок.

МЕДНА КАША

Уза све то, двораци је убрзано напредовао, јер су зидари на њему радили током дана, а патуљци ноћу. У почетку су се радници много плашили кад би, враћајући се на посао, сваког јутра утврдили да је будући замак видљиво порастао. Они су о томе разговарали са градитељем, који је пак разговарао са грофом. Овај му је исто признао, а да није био потпуно сигуран у то. Све што се дешавало наводило га је на помисао да су се његови мали пријатељи патуљци, знајући колико му се жури да уђе у нови двораци, посветили овом ноћном раду. У ствари, једног дана на скелама су пронађена мала колица не већа од шаке, али тако дивно направљена од аборона окованог сребром да би неко помислио да је то играчка начињена за каквог краљевића. Зидар који је пронашао колица показао их је својим друговима и увече их однео кући да их поклони сину. Али у часу када је посегнуо за њима, колица су се сама закотрљала и брзо побегла кроз врата. Иако је јадни зидар трчао за њима колико га ноге носе, нестала су у трен ока. У истом тренутку чуо је танушан, гласан, продоран, дуготрајан смех. Коболди су му се ругали.

Руку на срце, срећа што су се патуљци прихватили задатка да помогну, јер да нису урадили свој део, дворац не би био завршен ни за шест година. Истина је да је ово ишло наруку градитељу и његовом прорачуну. Јер ови часни преметачи камена имају обичај – Бог вас чувао, драга добра децо, да то једног дана не осетите на својој кожи – да обично слажу за пола мере.

Тако је крајем треће године, када ластавица напушта прозоре и одлази из наших крајева, и када су остале птице, приморане да остану у нашим хладним пределима, све тужније и све ређе, нови замак почео да поприма одређени облик, али је још увек био далеко од завршетка. Видевши то једног дана када је надгледала градитеље, грофица Берта им благим гласом рече:

– Па, добри моји радници, напредује ли посао колико ви напредујете у раду? Зима куца на врата, а грофу и мени није нимало удобно на малом мајуру, те бисмо да га оставимо што пре и заменимо га дивним дворцем који нам градите. Да видимо, децо моја, хоћете ли да истински пожурите и потрудите се да се сместимо за месец дана? Ја вам обећавам: оног дана када ставите последњи цреп на највишу кулу, почастите вас медном кашом какву никада нисте окусили. Штавише, кунем се да ћете, на сваку годишњицу овог великог дана ви, ваша деца и унучи добити исту послатицу, најпре од мене, затим од моје деце и моје унучади.

У средњем веку позив на кашу од меда није био тако скроман дар како изгледа на први поглед. Није то био позив који треба одбити, јер је значао гостољубље и добру вечеру. Казали би: *Дођиће суиџра да са мног једеће кашу с медом*, као што данас кажу: *Дођиће да њробаће моју сују*. У оба случаја вечера се подразумева, само с том разликом што се каша јела на крају оброка, док се супа, напротив, једе на почетку.

Дакле, на ово обећање, радницима је пошла вода на уста. Удвостручили су своју вредноћу и напредовали тако брзо да је 1. октобра замак Витсгав завршен.

Верна свом обећању, грофица Берта понудила је сјајан обед припремљен за све оне који су нешто радили. Било је неопходно, због бројности званица, да се оброк послужи на отвореном.

Док су јели чорбу, чинило се да време не може бити боље и нико није ни помислио да није повољно што се вечера под ведрим небом. Али, како је медна каша која се још пушила послужена у педесет огромних чинија, тако су у њих пале густе залеђене пахуљице снега.

Ова непријатност, која је пореметила крај вечере, толико је наједила грофицу БERTУ да је одлучила да се свечаност убудуће одржава у месецу ружа и да се за годишњицу гозбе на којој треба послужити медну кашу одабере 1. мај.

Осим тога, Берта је установила задужбину за тај побожни и свечани обичај, којом је обавезала себе, своје потомке и њихове наследнике, како год се

дворац звао, да се 1. маја свим поданицима служи кувани мед. Још је додала да она неће мирно почивати у гробу ако то завештање не буде поштовано тачно онако како је одредила.

Овај документ, који је на пергаменту написао бележник а потписала Берта, запечаћен је грофовим печатом и похрањен у архиву породице.

ПРИКАЗА

Двадесет година Берта је лично, са истом добротом и изузетношћу, руководила пословима припреме и поделе оброка који је осмислила. Но напослетку, двадесет прве године, умрла је попут светице, те је спуштена у гробницу предака оставивши мужа у сузама а целу земљу у жалости. Две године касније и сам гроф Осмонд, који је верно поштовао задужбину што ју је основала његова супруга, умро је, а једини наследник породице био је његов син, гроф Улрик од Роземберга. Он је наследио Осмондову храброст и Бертине врлине, и није погоршао положај сељана, него је радио све што је било могуће да га побољша.

Али, изненада је избио велики рат, и многи непријатељски батаљони, који су надирали узводно крај Рајне, заузимали су дворце на обалама реке, један по један. Дошли су из Немачке, а и сам цар се борио против Бурграфа.

Улрик није био довољно јак да се одупре нападачима. Међутим, како је био изузетно храбар витез,

радије би остао затрпан под рушевинама свог дворца да није размишљао о несрећи коју ће очајнички отпор ускоро донети земљи. Зарад својих поданика, повукао се у Алзас, оставивши старог Фрица, настојника, да пази на посед и на имања која ће пасти у руке непријатеља.

Генерал који је командовао трупама што су умарширале на грофов посед звао се Доминик. Он се сместио у замак, који је, због удобности, сматрао врло погодним за боравак. Своје војнике уконачио је у околини.

Овај генерал је био човек ниског порекла. Почео је као обичан војник, а до чина генерала уздигла га је пре принчева наклоност него лична храброст и заслуге.

Кажем вам то, драга моја децо, да не бисте помислили да ја нападам оне који од ништарија постану господа. Напротив, од њих ћу направити највећу причу ако су заслужили промену која се одиграла у њиховом животу. Постоје две врсте срећних официра: они који су сами дошли до чина и они којима је чин поклоњен.

Дакле, генерал је био груб и осоран скоројевић. Васпитан на црном хлебу и изворској води, хтео је да надокнади изгубљено време, па је захтевао да му се богато послужују најизврснија јела и најтраженија вина, дајући остатак оброка својим псима, уместо да помогне онима око себе.

Такође, првог дана по доласку у дворца позвао је старог Фрица и дао му листу намета којима је

намеравао да оптерети земљу. Списак је био тако претеран да је настојник пао пред његове ноге, молећи га да не глоби толико сиромашне сељаке.

Али, генерал му је одговорио једном засвагда, како му је нешто најодвратније на свету да чује људе како се жале. На прву жалбу која стигне до њега удвостручиће своје захтеве. Генерал је био јачи од свих, имао је право освајача, њему су се морали покоравати.

Погађате одмах, знајући карактер господина Доминика, да Фриц није био добро примљен када је дошао да разговара с њим о задужбини грофице Берте. Генерал му је с презривим осмехом одговорио да је на поданицима да хране своје господаре, а не да господари морају хранити поданике. Према томе, он поручује сталним узваницима грофице Берте да оду на вечеру 1. маја где год желе, најављујући им да то ни у ком случају неће бити код њега.

Тако је овај свечани дан први пут у двадесет пет година прошао без призора окупљања око гостољубивог стола веселих поданика дома Роземберг, али страх који је Доминик уливао био је толики да се нико није усудио да се жали. Штавише, Фриц је испунио примљене наредбе, а сељаци су упозорени да нови господар не намерава да прати старе обичаје.

Што се тиче Доминика, он је вечерао са уобичајеном неумереношћу. Када се повукао у собу, пошто су постављене редовне страже у ходницима и у врту, легао је и заспао.

Супротно навици, генерал се пробудио усред ноћи. Имао је иначе навику да спава у комаду целу

ноћ, па је у први мах помислио да је већ свануло ново јутро. Али је погрешно, још није био дан, а кроз отвор на прозорском капку видео је звезде које су светлукале на небу.

Осим тога, у његовој се души дешавало нешто необично, нешто као нејасан страх. Било је то као предсказање нечег натприродног што ће се догодити. Чинило му се да ваздух трепери свуда око њега као да га ковитлају крила ноћних духова. Његов омиљени пас, везан у дворишту испод прозора, тужно је завијао. И од тог тужног завијања новом власнику дворца по челу избише грашке леденог зноја. У том тренутку, на сату дворца, полако и потмуло поче да избија поноћ. Са сваким ударцем страх овог човека, који је ипак словио за храброг војника, растао је толико да код десетог ударца није могао поднети тескобу која га је обузела. Придигавши се на лакат, спремао се да отвори врата и позове стражара. Али, при последњем звуку, баш када је стопалом готово досегао под, чуо је врата која је, сећао се тога с олакшањем, лично закључао. Отварала су се сама од себе, покретала на шаркама као да нема ни браве ни кључа. Затим се у спаваћој соби појавила бледа светлост, и чинило се да му полако прилази лагани корак, од којег је, међутим, уздрхтао до кости. Напокон, удно кревета појавила се жена замотана у велики бели покров, држећи у руци једну од оних бакарних светиљки какве се обично стављају на гробнице, а у другој исписани пергамент, потписан и запечаћен. Приближавала

се полако, очију непокретних, лица укоченог, дуге косе која јој је падала преко рамена. Када је била близу онога кога је тражила, принела је светиљку пергаменту, тако да је на њега падала сва светлост:

– Ради то што је овде написано – рече она.

Држала је лампу сасвим близу пергамента, колико је било потребно Доминику да унезвереним погледом прочита спис који је неоспориво установљавао задужбину коју је одбио да поштује.

Када се ово страшно читање завршило, дух, туробан, тих и леден, повукао се као што се и појавио. Врата се затворише за њим, светло ишчезну, а непокорни наследник грофа Осмонда врати се у кревет. Ту је остао прикован до следећег јутра, с муком од које га је било срамота, али коју је узалуд покушавао да савлада.

ВОЈНИЧКИ ХЛЕБ И СВЕЖА ВОДА

С првом светлошћу дана чаролије нестане. Доминик скочи с кревета, па још бешњи јер није могао сакрити ужас што га је осећао нареди да дођу стражари који су у поноћ били у ходницима и на вратима. Несретници дођоше дрхтећи, јер кад је почела да избија поноћ, осетили су да их је опхрвао несавладив сан, а када су се пробудили, нису могли да израчунају колико су дуго спавали. Али, срећом, чим су се срели на вратима, усагласили су се да су ваљано стражарили. А како су били потпуно

будни када је требало да буду одмењени, надали су се да нико није приметио да су запоставили своју дужност. Заиста, на сва генералова пропитивања они су одговарали да не знају о којој он то жени говори, и да нису видели ништа. Тада је, међутим, настојник, који је присуствовао саслушању, рекао Доминику да то није била жена, већ сена која му је дошла у посету, и да је та сена утвара грофице Берте. Доминик се намрштио али, запрепашћен оним што му је Фриц рекао, остао је с њим и сазнао да је тај обичај обавезивао грофицу БERTУ, њене наследнике и власнике дворца, ко год они били. То је оверено код бележника а спис похрањен у архиву. Генерал је наредио Фрицу да донесе спис. Већ на први поглед препознао је пергамент који му је сена показала. До тада Доминик није ништа знао о пергаменту. Њему су били важни списи који с великом тачношћу доносе обавезе других према њему, али је врло мало бринуо о документима што су њега обавезивали према другима.

Међутим, колико год јасан био спис, колико год га пажљиво ишчитао, и без обзира на то колико се Фриц трудио да овај не занемари примљено упозорење, Доминик није хтео да обраћа било какву пажњу на оно што се догодило и истог дана је позвао све своје официре на велики ручак. Трeбало је да ова гозба буде једна од најлепших које је икада приредио.

У ствари, страх који је Доминик побуђивао био је толико велик да је у наречени час, иако су наређења

давана само ујутро, постављена трпеза са раскошним ђаконијама. Најукуснија јела, најквалитетнија рајнска, француска и мађарска вина, дочекала су госте који су поседали за сто хвалећи генералову величанственост. Али када је заузео своје место, он је преbledео од гнева и уз страшну псовку повикао:

– Који је глупи магарац ставио овај војнички хлеб пред мене?

И стварно, пред генералом је био хлеб какав се даје војницима, и какав је он сам јео у младости. Сви су се запањено згледали, не верујући да на свету постоји особа довољно смела да направи сличну смицалицу човеку који је тако поносан, тако осветољубив и тако обузет собом као што је генерал.

– Долази овамо, рђо – рече генерал слуги који је био иза њега – и носи овај хлеб.

Слуга послуша са свом преданошћу што ју је изнедрио страх, али узалуд је покушао да узме хлеб са стола.

– Господару – рече он, након што су сви његови покушаји били безуспешни – овај хлеб мора да је прикован испред вас, јер га не могу подићи.

Тада генерал, за чију се снагу знало да је била једнака четворици мушкараца, дограби хлеб са обе руке и покуша да га помакне, али је подигао цео сто са хлебом. После пет минута узалудних покушаја сручио се на столицу, исцрпљен од умора и знојавог чела.

– Да се пије, рђо! Да се пије! Све најбоље! – рече он раздраженим гласом и пружи чашу.

– Сазнаћу већ ја, обећавам вам, ко се овако лудо поиграо, и будите спокојни, тај ће бити награђен према својим заслугама. Ручајте, господо, па ручајте! Пијем за ваш добар апетит.

И отпи из чаше, али истог часа испљуну оно што је имао у устима и повика:

– Који је лупеж усую ово грозоморно пиће?

– Ја сам, господару – дрхтећи рече слуга, још држећи боцу у руци.

– А шта је у овој боци, јадничче?

– Токајац, господару.

– Лажеш, рђо, јер си ми наточио воду!

– Биће да се вино претворило у воду прелазећи из боце у вашу чашу, господару – рече слуга – јер сам сипао и двојици покрај вас, из исте боце, и та господа могу да потврде да је то токајац.

Генерал се обрати двојици својих суседа, који потврдише слугине речи.

Тада Доминик, намрштивши се, поче схватати да је шала можда страшнија него што му се чинила у почетку, јер је он мислио да шала долази од живих, док је она највероватније потицала од мртвих.

Потом, хотећи да се сам увери у истинитост свега, узео боцу из слугине руке и насу токајац свом комшији. Вино је имало уобичајену боју, и изгледало као течни топаз. Онда он насу из исте боце у своју чашу, али, чим би је дотакло, вино је попримало боју, провидност и укусу воде.

Доминик се горко насмејао на ову двоструку опомену која је управо указала на његово неутледно

порекло. Не желећи да остане у близини тог црног хлеба, који је, чини се, био прикован да би га пони-зио, дао је знак свом посланом – био је то млад човек из најстаријег племства Немачке – да хоће да замени место с њим. Младић је послушао, а генерал је отишао да седне с друге стране стола.

Али није био ништа срећнији на новом месту него на старом. Док је послани лако подигао хлеб са стола, јер је поново постао обичан хлеб, сваки комад који би узео Доминик одмах би се претварао у војнички хлеб. А вино је, за разлику од Исусовог чуда на свадби у Кани, наставило да се претвара у воду.

Онда је Доминик, нестрпљив, пожелео да бар нешто поједе. Посегнуо је ка бројним печеним шевама са ражња, али чим би их додирнуо, шеве би залепршале крилима, подигле се и полетеле, да би пале у уста сељака који су издалека гледали ову величанствену гозбу.

Можете замислити колико је њихово запрепа-шћење било кад видеше каква их је срећа задесила. Такво чудо је било ретко, да се о њему говорило посвуда, па се и данас говори за човека који се лудо нада:

Он мисли да ће му ѿечене шеве ѿастии у кљун.

Што се тиче Доминика, који је имао част да куму-је овој изреци, цептео је од беса. Али како је схватио да ће му покушаји да се бори против натприродне моћи бити узалудни, изјавио је да није ни гладан ни жедан. Рекао је још да се добро најео, и да је гозба,

упркос свом сјају, била веома досадна, с обзиром на то да гости нису знали где да се деду.

Исте вечери Доминик је објавио да је управо добио писмо од цара, који му је наредио да премести главни штаб на друго место. Још је рекао да се у писму тражи да се наредба хитно сроведе у дело, те је одмах отишао.

Не морам да вам кажем, драга моја децо, да је царско писмо било изговор, и да оно што је навело славног освајача да у тако великој журби напусти логор није било поштовање наредби Његовог величанства, него страх, не само да ће наредне ноћи уследити посета грофице Берте већ да ће током целог свог боравка у овом уклетом дворцу бити осуђен само на воду и војнички хлеб.

Тек што је генерал отишао, послужитељ је у ормарићу где дан пре није било ничега нашао препуну врећу новца, и на њу залепљен папир на којем су биле написане само три речи:

За медну кашу.

Старац се силно препаде, али, препознавши рукопис грофице Берте, пожурео је да искористи овај благословени новац за трошкове годишње вечере. Пошто је те године одложена неколико дана, била је још раскошнија него иначе.

И све то понављало се сваког 1. маја, новац је увек прилагала грофица Берта. Кад су се војници царства повукли, Валдемар од Роземберга, Улриков син, вратио се да живи у дворцу двадесет пет година након што је отац напустио замак.